

Juryrapport STEENBREEKTROFEE 2021

CATEGORIE BURGERINITIATIEVEN

STEENBREEKVIRUS
HARDERWIJK

Wethouder en wijkmanager komen een kijkje nemen en krijgen een rondleiding door de Zeebuurt

Stichting Steenbreek organiseert de prijsvraag voor de Steenbreektrofee om innovatieve voorbeelden te laten zien waarbij groen en water op een praktische manier worden benut en die illustreren waar Steenbreek voor staat. Dit zijn initiatieven die betrekking hebben op onder meer de bevordering van de biodiversiteit, gezondheid en sociale cohesie en een positieve bijdrage leveren aan klimaatadaptatie. Deze projecten kunnen weer als inspiratie en voorbeeld dienen voor anderen.

Bij Stichting Steenbreek aangesloten gemeenten, waterschappen, provincies en partners kunnen meedingen naar de Steenbreektrofee. In 2020 werden 29 mooie en zeer diverse projecten voor deelname ingezonden. De jury heeft hiervan zeven projecten genomineerd - waaronder Steenbreekvirus Harderwijk - die op 25 juni 2021 vanwege de coronapandemie digitaal door de jury zijn beoordeeld.

Marjan Deurloo van Juffie in t' Groen maakt samen met de bewoners het ontwerp voor de wadi in de voortuin

De jury van de Steenbreektrofee bestaat uit professionals die elk hun eigen specialisme en kennis hebben.

- **Margot Ribberink**
Voorzitter jury
- **Robert Graat**
Staatsbosbeheer
- **Ans Hobbelenk**
AVVN samen natuurlijk tuinieren
- **Madeleen Helmer**
Klimaatverbond Nederland
- **Henk Kuijpers**
Stadswerk
- **Thijs van Mierlo**
LSA Bewoners
- **Jaap Toet**
Gemeente Utrecht

HET PROJECT

Beleidsadviseur groen en ruimte Niek Heijboer bij gemeente Harderwijk en bewoner Ingrid Klooster kregen een paar jaar geleden het groene virus te pakken. Beiden gingen ze op hun eigen terrein aan de slag onder de vlag van 'Samen kleuren we de stad'.

De gemeente startte een succesvol bomenproject in Hierden, deelde bomen uit en subsidieerde regentonnen. Ook werd er een geveltuintjes project in het centrum opgestart. Maar liefs 130 bewoners hebben hiervan gebruik gemaakt. Vanwege de coronapandemie zat iedereen aan huis gekluisterd. De aanleg van een geveltuin bracht een beetje positiviteit en bewoners spraken elkaar op straat weer uitgebreider dan alleen goedemorgen. De van oudsher zeer stenige binnenstad werd een stuk gezelliger.

Net als in de rest van Nederland gingen ook bewoners in Harderwijk massaal de tuin in. Men kwam tot de ontdekking dat een stenige tuin toch niet zo gezellig en comfortabel is. Bewoner Ingrid zag een kans om mensen te helpen om de tuinen te vergroenen. Eerst heel klein in haar eigen straat en daarna verder in haar Zeebuurt. Veel was al in beweging gezet maar doordat mensen in deze periode veel thuis waren, kon zij vol vuur juist het Steenbreekvirus onder de buurtbewoners aanwakken. Buurtbewoners werden op gepaste afstand geënthousiasmeerd over de kracht van een groene tuin en kregen gratis door haar gekweekte planten. De Steenbreekacties maakten dat buurtbewoners elkaar beter leerden kennen, elkaar hielpen en meer zorg voor elkaar hadden. En doordat de kinderen niet naar school konden, haakten zij ook aan.

STEENBREEK WAARDEERT

De jury heeft grote waardering voor het aanstekelijke enthousiasme en de passie voor tuinen waarmee een buurtbewoner het Steenbreekvirus in Harderwijk heeft aangewakkerd. Het heeft de jury ook geraakt dat het groene virus houvast heeft geboden tijdens de coronapandemie. Een stukje positieve afleiding in een zware periode waarin het juist fijn was om te genieten van echte contacten met elkaar in de buurt. Steenbreek werd zelfs gezien als een cadeau.

Bij ieder project werd samenwerking gezocht met diverse partijen. Buurtbewoners van jong tot oud, woningcorporatie UWOON, lokale kwekerij, Stichting Present en gemeente Harderwijk. Met de inzet van vrijwilligers en soms een kleine financiële bijdrage van partijen is heel veel bereikt. Van het aanleggen van een voorbeeldtuin bij het wijkhuis, een

sociaal tuinieren project, het transformeren van saai openbaar groen naar kleurrijk groen, het geven van workshops tuinieren tot aan het organiseren van een zeer geslaagde tegelruilactie in de Zeebuurt. Bewoners kregen het zelfs voor elkaar dat de gemeentelijke actie voor de aanleg van de geveltuintjes in het centrum van Harderwijk ook buiten het centrum mocht plaatsvinden.

Het succes van het Steenbreekvirus zit ook in de korte lijntjes tussen bewoners en gemeente. En het vertrouwen dat gegeven wordt aan bewoners. Bewoners zijn het gesprek aangegaan om zelf een bijdrage te leveren aan het verbeteren van het openbare groen. Met als resultaat dat bewoners uit één straat nu samen het beheer hebben georganiseerd van een kleurrijke en bij vriendelijke beplanting. Het openbaar groen is op deze manier echt een ontmoetingsplek voor jong en oud geworden. Steeds vaker wordt het belang van groen vooropgezet. Samen ideeën bedenken en kansen benutten met bewoners is een andere manier van werken voor de gemeente maar het levert zeker veel op. Mede met de kennis uit eerdere projecten wordt nu samengewerkt aan het pilotproject Straat van de toekomst.

Al deze kleine projectjes in de wijk beginnen samen te zorgen voor meer kleur in de stad. Steeds meer bewoners in de buurt sluiten aan omdat zien doen is meedoen. Van oudsher was dit een buurt waar nauwelijks contact met elkaar was. Nu blijkt dat de kracht van groen onbetaalbaar is. De bewoners ervaren zelf dat groen verbindt.

STEENBREEK ADVISEERT

De jury hecht grote waarde aan het verbeteren van de biodiversiteit en de sociale cohesie in wijken. In de uitgevoerde projecten kan nog wel meer aandacht worden geschonken aan de gevolgen van het veranderende klimaat. Niet alleen gemeenten staan hiervoor aan de lat ook bewoners in de wijk kunnen allemaal zelf hierin een rol vervullen. Om het steenbreekvirus levend te houden is het verder van belang om de beweging van onderop uit te spreiden over meerdere wijken. Nu ligt vooral de energie en enthousiasme bij één vrijwillige kartrekker, een kwetsbare basis voor de toekomst. Wanneer de gemeente een samenwerking kan organiseren met nog meer bewoners vanuit andere wijken dan kan het virus levend gehouden worden. Zo wordt langzaam een groene community gevormd in Harderwijk waarmee in de toekomst nog veel meer kleinschalige projecten gezamenlijk kunnen worden opgepakt.

*Samen zorgen
voor een groene,
klimaatbestendige
en gezonde
leefomgeving*

Tegel eruit buurt actie

STEENBREEK CONCLUDEERT

De jury constateert dat het Steenbreekvirus Harderwijk een prachtig initiatief is waarbij heel veel kleine stapjes samen een geheel vormen. Een mooi voorbeeld van een goede samenwerking tussen een enthousiaste bewoner en een faciliterende gemeente. Tijdens een coronapandemie bewust een crisissituatie ombuigen naar iets positiefs dat verdient zeker een vervolg. Groen en gezondheid gaan nu eenmaal samen. Bewoners met de juiste passie en kennis voor tuinieren hebben in creatieve samenwerking met diverse partijen een prachtig resultaat bereikt. Een inspiratie voor andere gemeenten in Nederland dat dankzij een goede samenwerking met bewoners wordt gewerkt aan de kwaliteit van de leefomgeving.

SAMENVATTEND

De tomeloze en zeer positieve inzet van slechts één bewoner die in goede samenwerking met de gemeente in haar eigen buurt iedereen enthousiast weet te krijgen voor vergroeningsacties en dat alles tijdens een coronapandemie met enorme impact op ieders leven, heeft de jury doen besluiten dat Steenbreekvirus Harderwijk een terechte winnaar is van de Steenbreek Trofee 2021 in de categorie Burgerinitiatieven.

Namens de jury

Margot Ribberink

voorzitter